

Studieorlov og ophold i Tanzania den 1. september til 19. november 2012

ved studenterpræst Dorte Hedegaard

Beskrivelse af et både praktisk og teoretisk ophold på en Secondary School i Karagwe stift i Tanzania

De ydre rammer

Danmission havde formidlet en kontakt med ELCT (den lutherske kirke i Tanzania) i det nordvestlige hjørne af Tanzania. Stiftet hedder Karagwe stift og biskoppen Benson Bagonza. Området har været partner med Danmission i mange år. Biskop Bagonza er meget internationalt orienteret og har kontakter med både USA, Indonesien og Europa.

Stiftet driver både primary og secondary schools og jeg skulle opholde mig på Kara Seco – en secondary school for piger og drenge i alderen 14-27. Skolen ligger på et stort og grønt campusområde med boliger for lærere, ansatte og selvfølgelig de 600 elever. Her bor også skolens studenterpræst Mapinduzi Jonathan med sin hustru, Praxed Peter der er lærer på skolen. De var mine nærmeste kontaktpersoner. Kara Seco er i sig selv et lille samfund. Især kvinderne (hustruer til ansatte og de kvindelige lærere) kommer ikke meget udenfor området, hvorimod mændene har deres motorcykler og bevæger sig dagligt på længere ture.

Karagwe stift, som ligger i Kagera, er kendetegnet ved at være et halvbjerg-rigt landbrugsområde. Om man er præst, lærer, læge, syerske eller chauffør så har de fleste en samba/mark knyttet til sit hus/område. Lærdom og praktisk arbejde går hele tiden hånd i hånd.

Formålet med studieopholdet

Jeg skulle følge Mapinduzi Jonathan i hans arbejde som studenterpræst som består af daglig undervisning i Bibel kendskab og kristen etik på de forskellige klasse niveauer. Bibel kendskab er eksamensfag – men et tilvalgsfag. Christian education (eller kristen etik) er ikke eksamensfag.

Derudover er der på skolen gudstjeneste hver søndag. Kl. 8 holder de katolske elever messe. Kl. 10.30 overtager lutheranerne spisesalen og pynter op til gudstjeneste. De muslimske elever har fri fredag eftermiddag til at gå i moskeen.

Endelig har studenterpræsten også praktiske opgaver på skolen. Eleverne har ikke meget lediggang. Der skal rengøres, hentes vand, hakkes i bede, slås græs, kværnes korn, vaskes tøj i hånden osv. Lærerne har turnus som vagter og praktiske indpiskere.

Endelig er der den kristne ungdomsgruppe (Tanzanian Christian Student Fellowship), som for de lutherske vedkommende svarer til DKG. De mødes jævnligt og tager etiske og disciplinære emner op. Præfekterne på skolen er lederne af gruppen og fungerer både som moralske ledestjerner for de øvrige elever og er med til at holde opsyn og skik på alle eleverne.

Endelig er der en lille gruppe af "devoted" unge som mødes af og til søndag eftermiddag. Det er for dem der ønsker at være lidt mere sammen omkring Bibel og bøn. Her bidrager man efter de evner man har: nogle er gode til forbøn, andre til sang og endelig fortolkning af Bibelteksten. Samværet fungerer også som et frirum, hvor man i fællesskab deler problemer og spekulationer.

De unge og gudstjenesten

De fleste søndage stod eleverne selv for gudstjenesterne, men ved altergangsgudstjeneste stod Mapinduzi for tjenesten. Jeg prædikede ved flere lejligheder. Nogle gudstjenester var på swahili og andre blev holdt på engelsk.

Der er ca 270 lutheranere på skolen og ca 30 heraf er med i skolens og dermed søndagsgudstjenestens kor. Hver søndag var det en fornøjelse at høre dem synge og danse og altid akkompagneret af keyboard. I Tanzania gør man meget for at gudstjenesten skal imødekomme de unge og lige for tiden er keyboards og højtalere sagen ved de fleste gudstjenester i landet. Men også den originale afrikanske tromme ledsager salmerne, selvom den vurderes som værende gammeldags.

Gudstjenesten har fast struktur og er samtidig bevægelig. Der er plads til spontane indfald. Jeg oplevede også en pietetsfølelse uden lige for gudstjeneste og alter. Der bliver bukket hver gang man går for/forbi alteret og alle kan liturgien og alle synger med på både salmer og de liturgiske led. Men det bliver aldrig tungt eller indadvendt for i Tanzania går alvor og humor altid hånd i hånd og knyttes sammen af musik og sang. Og går der et eller andet galt, så indsparkes der en kritisk og opdragende bemærkning af liturgen.

Til daglig var der kl. 18.10 aftenandagt – igen arrangeret af eleverne. Der blev bedt og sunget – altid uden sangbog. Men en synger for og resten falder i. Igen var grupperne delt op mellem lutheranere, katolikker samt muslimer. Det gør ikke noget at man kan høre hinanden for man synger i et afdæmpet og roligt leje.

Undervisning

Umiddelbart skulle jeg følge med i Mapinduzis undervisning som vedrører fagene "Bible knowledge, Divinity og Christian education".

Det som jeg havde mest succes med var Bible knowledge og Divinity som er det samme som gennemgang af Gammel og Ny Testamente. Jeg har haft fornøjelsen af at gennemgå Markus evangeliet, Apostlenes gerninger samt Paulus missionsrejser. Vi har læst teksterne grundigt og jeg er meget imponeret over hvor oprigtige eleverne er om deres tro. Altid har det været vigtigt at vi har givet os tid til at sætte ord på, hvordan vi kan bruge bibelteksterne i vores egen kontekst.

Samtidig lavede jeg power-point shows med billeder fra de bibelske lande samt kristen kunst. Det var et hit, for i dette fag var der ingen bøger.

Jeg må sige at Mapinduzis og mine veje skiltes i faget Christian Education for form 1-3. De kulturelle forskelle blev for store og samtidig var det svært for mig at få diskussioner igang på grund af sprogforskellene. Engelsk er for de flestes vedkommende et 3. sprog. Vanskelighederne ved at undervise i faget, tror jeg, handler om vores erfarings grundlag. Syn på opdragelse, kønsroller, oplysning og kultur er meget forskellige. Grundtvig og hans syn på oplysning og frihed har alligevel sat sit stærke præg mig. Men det har været spændende at lytte med på diskussioner om heksedoktorer, tungetale, homoseksualitet eller fordømmelse af frimurerne som i Afrika opfattes som Satankult og spreder angst og rædsel. Forskellene har dog ikke været større end at Mapinduzi og jeg efter undervisningen har brugt en halv times tid til at diskutere kulturforskelle mellem Afrika og Danmark.

Samtidig har jeg via Mapinduzi fået indblik i konfirmationsundervisningen i den lutherske kirke. Den begynder når eleverne er 12 år og varer som regel 2 år. Der afsluttes med en skriftlig prøve. Fordelen ved det, er at eleverne "opdrages" til blive fortrolige med kirke, Bibel, gudstjeneste og bøn. Min fornemmelse er at kristendommen og troen er en integreret del af menneskelivet.

Dog hører det også med til billedet af især i primary-skolen men også i secondary skolen, hører korporlig afstraffelse til dagligdagen.

Nogen gange har jeg i mit stille sind tænkt om grunden til den gode hukommelse og evne til udenadslære skyldes den flittige brug af spanskrøret.

Via diskussioner med andre af skolens lærere blev jeg inddraget i historieundervisning. Ikke som underviser, men som samtalepartner og opgaveretter. Jeg fik læst 3 historiebøger til brug i form 5 og 6 og her er synsvinklen lagt ud fra Afrika/Tanzanias perspektiv. En gennemgående påstand – sikkert rigtig – er at Europa og Afrika var nogenlunde

jævnbyrdige indtil det 15. århundrede og derefter blev Afrika udnyttet og sønderlemmet af Europa og USA. Rovdrift på råvarer, slavehandlen og kolonitiden satte udviklingen i landet i stå. Idag kæmper man så for at få fodfæste og være med i den globale samhandel. Julius Nyeres socialistiske tanker fra uafhængigheden i 1961 blev i 1985 afløst af kapitalismen. Men især mange skolefolk hylder stadig Nyereres tanker. Der kæmpes i Tanzania for at få et godt fodfæste, men der er stadig lang vej endnu. Som en lærer vemodigt udtrykte Afrikas udfordringer og om det at bo i Afrika: "De såede hvede, men høstede torne. De sled og slæbte, men det hjalp dem ikke. Herrens glødende vrede gjorde deres afgrøde til skamme." (Jeremias 12,13) Afrika græder.

Tid til Bibel læsning

Sammenkædning af historie, Biblen og Tanzanias mange udfordringer i form af HIV/Aids, fattigdom og tørke bragte mig på sporet af "Africa Bible Commentary" (A One-Volume Commentary Written by 70 African Scholars). Bibel kommentaren er udgivet i 2006 med Tokunboh Adeyemo som redaktør og med forord bl.a. af John R. Stott. John R. Stott var igennem mange år leder af den evangelikale Lausanne bevægelse.

Bogen er som nævnt både en Bibel og med afsnit som vedrører Afrikas hverdag. Her findes afsnit som hedder 'lidelse', 'konfliktløsning', 'HIV og AIDS', 'nye familieforhold', 'slaveri', 'gadebørn' osv.

Bibelkommentaren er en uudtømmelig kilde til at forstå Afrikas historie, både fortid og nutid og hverdagens udfordringer kædet sammen med Biblens læsninger.

Afsluttende bemærkninger

Jeg havde ikke tænkt over at jeg trængte til studieorlov, men i dag er jeg taknemmelig over at have fået en enestående mulighed for at tage til Afrika.

Det har været godt med et ophold langt væk fra hverdagens mange travle gøremål og kun med fokus på kristendom, Bibel og gode oplevelser. Desværre har jeg ikke kunnet nå at lære swahili og sproget er jo indgangen til at forstå et folk, så det har nok været den største ulempe i opholdet. Det blev også noget af en udfordring at bo på Kara Seco. Jeg fik et lille hus stillet til rådighed, men der var hverken vand eller køkkengrej endsige mulighed for at lave mad. Men som altid så gælder det jo om at finde en vej og tilsidst lykkedes det mig at få købt og lånt mig frem til gryder, pletter og pande m.m. og fik skabt en rimelig god hverdag. Men som afrikanerne selv sagde: "du kan ikke forvente samme standard som i Danmark" og det endte med at de roste mig for at have holdt huset og omgivelserne pænt.

Tak

Til slut vil jeg gerne sig tak til

- Biskop Steen Skovsgaard og præsteforeningen for bevilling af studieorlov. En fantastisk mulighed vi har som præster.
- Danmission for både praktisk og økonomisk hjælp til organisering af mit studieophold i Tanzania.